

2017.

**A MAGYAR NYELV ÉS KULTÚRA
NEMZETKÖZI TÁRSASÁGA –
ANYANYELVI KONFERENCIA**

kiegészítő melléklete és közhasznúsági jelentése
egységes szerkezetben

Budapest, 2018. április 28.

1. Általános adatok

Neve:	A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia
Székhelye és levelezési címe:	1072 Budapest, Rákóczi út 38. I/2.
Elnöke, képviselőre jogosult:	Dr. Balázs Géza
Adószáma:	18060425-2-42
Nyilvántartásba vételi száma:	4999 (1993.02.01) – Fővárosi Bíróság
Működési forma:	egyesület

Az egyesület közérdekű célja a Kárpát-medencében és szórványban kisebbségben élő magyarság kultúrájának ápolása, anyanyelvének fejlesztése. Ennek érdekében konferenciákat, továbbképzéseket szervez, kiadványokat, könyveket ad ki, tagjai magyarországi és határon túl programokon vesznek részt, ahol programvezetőként, hozzászólóként, vagy önálló előadás tartójaként szerepelnek.

Könyvvizsgálat: Az egyesület könyvvizsgálatra nem kötelezett.

A könyvviteli szolgáltatást végző személy:

Asszonyi Krisztina, 2049 Diósd, Diófasor utca 90., regisztrációs szám: 167075

Választott könyvvezetési mód: egyszeres könyvvitel

Beszámoló formája: Közhasznú társadalmi szervezetek közhasznú egyszerűsített éves beszámolója

2. A számviteli politikáról

A Társaság számviteli politikájának alapelve, hogy a reális eredményt megbízhatóan és összehasonlíthatóan mutassuk ki, számvitelileg alátámasszuk, és kimutatásaink jövőbeni terveinknek is alapjai lehessenek.

A számviteli alapelvek teljes körű érvényesítése mellett kiemelt figyelmet fordítunk a közhasznú (célszerű), illetve esetleg keletkező vállalászási tevékenységek elkülönített kimutatására.

A mérlegkészítés napját ebben az évben május 15-i nappal határoztuk meg. Ezáltal biztosított a fordulónap és a mérlegkészítés időpontja között ismertté vált gazdasági események figyelembevétele.

3. Mérleg és eredménykimutatás elemzése

A Társaság 11.168 eFt értékben rendelkezik ingatlannal, amely egyben a székhelye és irodája is. Az ingatlan után elszámolt értékcsökkenés értéke 359 eFt.

A Társaság befektetett pénzügyi eszközökkel nem rendelkezik.

A Társaság követelésekkel nem rendelkezik

A bank és pénztár záró egyenlege 21.953 eFt.

Saját tőke változása

A Társaság teljes eszközállománya (vagyon) a 2016. évi 18.867 eFt-ról 44.998 eFt-ra növekedett.

A saját tőke emelkedését a 2017. évi bevételek növekedése okozta.

- tőkeváltozás (előző évek felhalmozott közhasznú eredménye) 18.867 eFt
- tárgyévi közhasznú eredmény 26.131 eFt

A társaság rövidlejárati kötelezettsége ÁFA tartozásból van.

Kimutatás a költségvetési támogatásokról

Az Anyanyelvi Konferencia 2017. évben a következő támogatásokban részesült:

Forrás	Cél	Elyert összeg
Nemzeti Kulturális Alap	Gátszakadás: a Biblia nemzeti nyelveken a reformáció kezdetének 500. évfordulóján	500.000.-
Nemzeti Kulturális Alap	Esszékonferencia Arany János születésének 200. évfordulója alkalmából	1.550.000.-
Nemzeti Kulturális Alap	A 2017. évi Bihari nyári Egyetem: Határtalanul bomló nemzeti kultúrák rendezvénye	2.927.000.-
Nemzeti Kulturális Alap	Az E-NYÉK internetes folyóirat 2017. évi megjelenésére	700.000.-
Nemzeti Kulturális Alap	Anyanyelv és oktatás (Magyar tannyelvű pedagógusképzés megvalósítása a Kárpát-medencében)	500.000.-

Egyesületünk a felsorolt támogatásokat a támogatás célja oszlopban feltüntetett tevékenységre fordította.

A társaság egyéb bevételei

A társaság 2017. évben magánszemélyektől és társaságoktól 117 eFt támogatásban részesült.

A társaság tagjai 65 eFt összegben fizettek tagdíjat.

A közhasznú tevékenységből származó bevételek: 17.147 eFt összeget tettek ki, ezek konferenciák, továbbképzések szervezése, lebonyolítása témakörben történtek.

A társaság egyéb bevételei 7.330 eFt összegben voltak.

Cél szerinti juttatások kimutatása

Az egyesület közhasznú tevékenysége körében 2017-ben pénzbeli támogatást nem nyújtott.

Személyi jellegű kifizetések

A társaság tisztségviselői és segítői munkájukat társadalmi munkában végzik, ezért személyi juttatásban nem részesülnek. A társaságnak alkalmazottja nincsen.

Egyéb költségek

A 12.604 eFt a társaság megrendezett programjainak és irodafenntartásának elszámolt költsége.

4. A közhasznú tevékenység bemutatása

Szórványbélyeg – Temesvár, 2017. 03. 17—19.

De mi is az? Talán leginkább ez: a szórványban élőkkel kapcsolatos sztereotip látásmód. Mert hogy ahány szórvány, annyi szórványhelyet. Magyarai Sára javaslatára a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága Szórványbélyeg címmel rendezett konferenciasorozatot.

Ennek állomásai partiumi városok voltak: Nagykároly és környéke (2016. augusztus), Nagyvárad (2016. október), Nagyszalonta (2017. február) és Temesvár (2017. márc. 17—19).

A temesvári konferencia helyszíne a monumentális épületben lévő Gerhardinum Római Katolikus Teológiai Líceum.

Gondolatok a konferenciáról:

* Nem minden szórvány tragédia! Nincs összehasonlító elemzés a szórványokról...

* A szóhasználat meghatároz: megmaradás helyett jobb az életképesség.

- * A 2011-es romániai tanügyi törvény az intézményfinanszírozásról áttért a létszámfinanszírozásra, rögtön 5 iskola megszűnt Temesváron. Március 15. kétszeres ünnep volt a Gerhardiumban: beiratkozott elsőbe a 10. tanuló, így nem szűnik meg egy osztály.
- * A horvátországi magyarság száz év alatt 130 ezerről 13 ezerre apadt.
- * Öt temesvári magyar óvodából hogyan adódik pusztán 2-3 osztálynyi iskolás?
- * A szórvány mindennapi döntéshelyzet.
- * A szórványban élők identitása segítségre szorul. A szórvány rendszerint kimarad a nemzetépítésből.
- * Életerről és tudatosság nélkül nem marad fenn a szórvány.
- * A tolerancia alapvetően többségi műfaj!
- * Néha egy popzenekezt többet tesz, mint egy kutatás.
- * A „jó ember” esztétikai neveléssel születik; a „jó szakember” szakmai oktatással. Az oktatásügy ma az utóbbi felé tolódik. A magyar közösségek fennmaradásához mindkettőre szükség van, például azért, mert anyanyelven sajátíthatók el legmélyebben a szakmai ismeretek is.
- * Törődik-e a stratégia, az oktatás a vegyes házasságban élő gyermekek „másik” felével. Ha nem, ha velük szemben bántó, sértő az attitűd, veszteséghez vezethet.
- * Senkit sem lehet megmenteni az akarata ellen.
- * Figyelmeztetés a szórványokat felszámolni igyekvőknek: ha letarolod a magyart, vigyázz, mert téged meg az angol fog letarolni!

A találkozó konkrét nyelvstratégiai javaslatjai:

- * Fokozottan kellene foglalkozni a szórványban élő magyar nyelvű cigánysággal.
- * Több műszaki stb. terminológiai kétnyelvű segédanyag kellene.
- * A temesváriak javasolják, legyen egy Kárpát-medencei napilap, a szórványokban tudósítókkal... altalt

A Szórványbélyeg-sorozat keretében a Partium jeles tudósai, kulturális szakemberei, tanárai nyilatkoztak meg. A programban egyetemisták is részt vettek, például Nagyszalontán, a helyi könyvtárban a Bolyai Önképző Műhely egyetemközi szakkollégium hallgatói Arany Jánoshoz kapcsolódó dokumentumokból tartottak kiselőadásokat.

Anyanyelv és oktatás. Magyar tannyelvű pedagógusképzés a Kárpát-medencében 2017. 04. 28.

Korábban az Anyanyelv és oktatás című váradi és budapesti műhelybeszélgetésünk célját így fogalmaztuk meg: A Kárpát-medencében működő tanító- és tanárképzők között nincs szervezeti kapcsolat.

A különféle gyakorlatokat szerencsés lenne megismerni, összehangolni. A Partiumi Keresztény Egyetem tanárképző intézetének javaslatára a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága (amely korábban évtizedeken át szervezett nyári táborokat óvónőknek, tanítóknak) 2017-ben tanácskozást hív össze az érintetteknek és tehetséges hallgatóiknak Nagyváradra és Budapestre. A program szakmai szervezőjének, Magyar Sárának a beszámolója:

A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága műhelykonferenciát szervezett 2017. április 28-án Budapesten, ahova a Kárpát-medencében működő magyar tannyelvű pedagógusképző intézetek vezetőit hívtuk össze együttgondolkodásra. Tanácskozásunk célja az volt, hogy feltérképezzük, mi a szerepük a fent említett intézményeknek régiójukban, milyen lehetőségeik vannak, milyen együttműködések alakíthatók ki, hogyan segíthetnének egymás munkáját. Műhelykonferenciánkon arra is rákérdeztünk, hogy az MNYKNT milyen módon tudná szakmailag és anyagilag is segíteni a magyar tannyelvű pedagógusképzést.

Meghívásunkat 9 intézmény fogadta el és 4 környező országból voltak a jelentkezők. Jöttek kollégák Beregszászból, Budapestről, Csíkszeredából, Egerből, Eperjesről, Komáromból,

Nagyváradról, Nyíregyházáról. A tanácskozás során megfogalmazódott, a pedagógusképző intézetek az alábbi gondokkal küzdenek:

- A határon túli intézményekben néhol hiányt jelent az olyan szakképzett egyetemi oktató, aki magyar anyanyelvű, doktori végzettséggel rendelkezik, de az ország nyelvét is jól ismeri, hiszen bizonyos szaktantárgyak esetén ez elengedhetetlen.
- Van intézmény, ahol anyagi támogatás hiányában (Magyarországon is) problémát okoz egy-egy vendégoktató meghívása, a könyvtárfejlesztés, a tankönyvek beszerzése, a belső kiadványok megjelentetése, a szaklapokra való előfizetés, a továbbképzési programok biztosítása.
- Szinte minden intézmény megküzd avval, hogy egyre kevesebb hallgató választja a pedagógusi pályát. Ezt tovább nehezíti, hogy vannak helyek, ahol emeltszintű értettségit kell tenniük a diákoknak az államnyelvén, illetve magyarul nincs lehetőségük ugyanilyen szintű érettségire.
- A roma gyerekek integrálásának módszertani oktatására is nagy szükség lenne egyre több pedagógusképző intézményben.
- Fontos lenne a magyar mint idegen nyelv módszertani képzésének a bevezetésére, hogy a jövőben pedagógusok ott is hatékonyan taníthassanak, ahol a gyermekek magyar nyelvismerete nem éri el a megfelelő szintet.
- Kisebbségi helyzetben az államnyelv második nyelvként való tanításának, felzárkóztató nyelvi programok módszertani, oktatásstratégiai kidolgozására lenne igény.
- Van, ahol szakmai segítségre lenne szükség: a helyi kiadványok lektorálásában, továbbképzési programok lebonyolításában.
- Fontos lenne a magyarországi együttműködések újragondolása, partneri viszonyokat kialakítani.

A tanácskozás eredményeként három megoldási javaslatot dolgoztunk ki a jelenlévőkkel közösen:

- Létrehozunk egy online adatbázist, amely tartalmazza a Kárpát-medencében működő pedagógusképző intézetek elérhetőségét, illetve olyan oktatói hálózatot, amely által segíthetjük egymás munkáját lektorálások, továbbképzések, egyéb együttműködések során. Ennek az adatbázisnak az MNYKNT honlapja lesz a gazdája.
- A következő tanévtől megszervezzük a Határon Túli Tudományos Diákköri Konferenciát (HTTDK), melynek témája a lokális kultúra. Ezt rotációs alapon mindig más kárpát-medencei ország szervezi majd meg.
- Az MNYKNT anyagi támogatást nyújt (meghívásos pályázati alapon) az őszi folyamán pedagógusképzőknek: 300.000 Ft értékben támogatunk könyvkiadást, rendezvényszervezést és módszertani segédeszközök beszerzését.

A műhelykonferencia során többször elhangzott: a magyar nyelv megmaradásának, a magyar közösségek fennmaradásának záloga a minőségi magyar tannyelvű oktatás, melynek része kell legyen a szelekció is, de a közösségszervezés is.

Hisszük, hogy rendezvényünk ezt a célt szolgálja.

Arany-esszékonferencia Széphalomban – 2017. 06. 24.

Arany János születésének 200 évfordulóján az MNYNT esszékonferenciát – vagy ahogy Balázs Géza mondta: inkább szimpóziumot – rendezett Széphalomban 2017. június 23-án. Már több éve

összejövünk itt és népszerű előadásokkal igyekszünk a magyar nyelv, irodalom és kultúra iránt fölkelteni az érdeklődést.

* Hoványi Márton Arany Ráchel-verseit elemezte.

* Balázs Géza és Pölcz Ádám bemutatta Beke József most megjelent Arany-szótárát (3 kötet, 4,75 kg, 3000 oldal)

* Pomogáts Béla a népi és nemzeti költő kettősségét boncolgatta.

* Pusztay János szerint pusztán finnugor nyelvész legenda, hogy Arany János a Kalevala nyomán kezdett el érdeklődni a naiv eposzunk iránt.

* Pomozi Péter Arany folklór-forrásait kutatta.

* Balázs Géza kortárs írók-költők-kritikusok véleményét idézte Aranyról, következtetése az volt, hogy „Arany János nélkül ma dadognánk magyarul”.

* Mintha páasztortűz ég... De mit is jelent ez – H. Varga Gyula járt utána ennek a szép emlékidéző motívumnak.

* Fráter Zoltán Karinthy Frigyes Arany-élményét nyomozta ki.

* Három pesti lakása volt Aranynek, s az utolsó nem az MTA épületében, hanem a mellette lévő akadémiai bérházban, illetve később szobát bérelt a margitszigeti Nagyszállóban is – Halász Csilla nyomozta ki a helyeket.

* Tanítsuk-e a Toldit? A kérdést Mínya Károly vetette fel, és rögtön meg is válaszolta: Igen.

* Vasné Tóth Kornália az ex libriseken élő, továbbélő Arany mutatta be – megtudhattuk, hogy ezek a jelképek a nemzeti emlékezet fontos őrzői...

Az esszékonferencia vagy szimpózium szervesen illeszkedett a 4. nyelvésztábor programjába. A nyelvésztábor számokban: 12 előadás, 3 irodalmi est, 11 előadás, esszé Arany Jánosról, 1 kirándulás Alsóregmecre és Felsőregmecre, 1 látogatás a sátoraljaújhelyi levéltárban, 31 regisztrált résztvevő, 1000 fő a vadéltűző versenyen és a múzeumok éjszakáján... Számokban kb. ennyi a 4. nyelvésztábor, melynek helyszíne „Az év múzeuma” kitüntetéssel idén kiérdemlő sátoraljaújhelyi Kazinczy Múzeum, valamint Széphalomban A Magyar Nyelv Múzeuma. Szilánkok az idei tábor fölvetéseiből:

* Ha nem is ér véget a Gutenberg-galaxis, minden megváltozik (BG)

* „Ha Patakon maradhattam volna, nem futok be karriert, de mindent odaadtam volna, ha Patakon maradhatok” (Rác Istvánt idézte EE)

* A nyelvelírás és a nyelvművelés úgy kapcsolódik egymáshoz, mint a bőrgyógyász és a kozmetikus. A létrehozó vagy generatív nyelvtan szabályokat keres, a kognitív nyelvészet egyfajta hírnök: felmutat, nem célja a maradéktalan szabály, szintézisre törekszik, de a nyelv működését mégsem értjük meg vele (NÁ)

* Az alsóregmeciek a létrán/diófán alszanak.

* Felsőregmec, 13. századi templom: Korábban két ajtó volt, de az egyik elromlott, inkább kitémasztottuk egy sírkővel.

* Nem mindegy, hogy hány gyerek játszik az árokparton, és hogy milyen zenét hallgatnak. (Alkonyi László)

- * A tanulmányi terhek csökkentésének legnagyobb akadálya: a tanár (HVGY)
- * Egy jogszabályban szerepel a „friss zöldség”. De mi az? (KF)
- * A jog eltávolodik a valóságtól. Érdekes olvasni a most 500 éves Tripartitumot (AB)
- * A magyar nyelv nagyon befogadó a köszönésformák terén (KRR)
- * A népi gyógyászatot eddig nem lehetett gyűjteni, tabu alatt volt. De ez a tabu most megszűnt (HI)
- * Libaszőr... A kultúraosztó központ szerint ez libabőr, de ne kínozzuk egymást (BJ)

A nyelvésztábort színesítette Nádasdy Ádám összeállítása a Dante-fordításokból (előadta: Balázs Géza, Blankó Miklós, Pomozi Péter és Pölcz Ádám), Pusztay János Radnóti-estje, és Berecz András műsora. Balázs Géza Körbejárt Föld címmel tartott előadásában a korábbi nagy, de később elbukott civilizációkról mutatott be fényképeket és egy kisfilmet. Sátoraljaújhely minden évben többször is magyar nyelv központjává lesz. Így történt ez most is.

Kulturális átmenetek: 2. Bihari Nyári Egyetem – 2017. 07. 24-28.

Másodszor Berettyóújfaluban a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának – a Partiumi Keresztény Egyetemmel közös – nyári egyeteme (2017. július 24–28.) között, 37 regisztrált résztvevővel. Az idei fő téma: kulturális átmenetek: földrajzi (határterület, Trianon), történelmi (falu—város, tanya- és falufejlődés), néprajzi (másodlagos felhasználás), nyelvi (kontaktusjelenségek), kulturális (népi, elit és populáris kultúra).

Gondolatok a nyári egyetem témáiból:

- * Kulturális emlékezet, emlékezhelyek; ha nincs kulturális emlékezet, akkor “rezenéstelen arccal” hallgatunk meg egy előadást, nézünk meg egy filmet. (János Szabolcs)
- * Bihar vármegye leképezi az egész Kárpát-medencét: alföld, dombság, hegyvidék, átmenet a pannon és az erdélyi táj között. (Szilágyi Ferenc)
- * Új helynevek a határon túl is, pl. Szalárdcity. (Szilágyi-Varga Zsuzsa)
- * A kulturális fogyasztás mennyiben mono- és mennyiben multikulturális? Egy felmérés szerint Magyarországon a nők nagyobb arányban járnak színházba, viszont Romániában éppen fordítva van. (Székedi Levente)
- * Falusors: Magyarország felfedezése, újrafelfedezése, „új falukutatás” szükségessége: pusztuló falvak, éledő/emelkedő falvak, „eladó/eladható” falvak; sikertelen településracionálizálás („falurombolás”) Romániában, sikeres „településfejlesztési koncepció” Magyarországon. (Balázs Géza)
- * Másik Magyarország – Nagy Dénes dokumentumfilmje: Bukta Imre festőművész kiállítása a Szépművészeti Múzeumban és a valóság Szihalomban.
- * A probléma: „urbánus programot, ismereteket” adunk a falunak. Hogy ez Erdélyben ne így legyen, egy időben Cs. Gyimesi Éva faluszemináriumot szervezett egyetemi hallgatónak. (JSZ)
- * A hivatalos statisztikákból nem derül ki, de tanárok elmeséléséből tudjuk, tömegesen végzik el az általános iskolát Magyarországon és Romániában is olyan gyerekek, akik nem tudnak írni-olvasni. Föltehető a kérdés: vajon mindenkinek kell tudnia írni-olvasni? Másként: el kell várni, hogy mindenki elvégezze a 8-9 osztályt?

* A romániai oktatás sok tekintetben hasonló jelenségeket mutat: érettségi helyett szakiskola, duális képzés. Bihar megye sok tekintetben a leghátrányosabb. A magyar nyelvű iskolák rosszabbul teljesítenek, mint a román iskolák. Az általános iskolákból kikerülő a fiúk kétharmada gyakorlatilag analfabéta, a lányoknál kicsit jobb a helyzet... (Demeter Emőke)

* Fontos, új lehetőség az oktatásban a gamifikáció (azaz játékosítás), pl. szerezz pontot, vagy a „szerződés típusú” oktatás; jó módszerek ígérkeznek az újra és újra lehethető (javítható) érettségi. (Baranyai Katalin)

* Egy pap, vagy egy magyartanár igenis beleszólhat a falu életébe. (MS)

* Jó ember vagy jó szakember? “Sajnos nem neveltük ki úgy az egyéneket, hogy ne essenek vissza a barbárságba.” Az ész mellett kell az érzékenység is. Az esztétika (valamennyire) hat az erkölcsre... (Horváth Gizella)

* A stabil belső világ ellenállóvá tesz a válságokkal szemben. (Borbély Julianna)

* Áprily Lajos és Jékely Zoltán költészete. (Pomogáts Béla)

EBBEN A PILLANATBAN HÁNY ABLAK VAN NYITVA A SZÁMÍTÓGÉPEDEZEN?

Arany János-esszékonferencia Nagyszalontán:

* A nyelvi világgép Arany János költészetében: idő, szerelem. (Magyar Sára)

* Megfigyelhető, hogy a kolozsvári diákok kevésbé értik Aranyt, a bihariak viszont kevésbé nevetnek Tamási Áron novelláin. (Balogh Andrea)

* Statisztikailag, szótározási szempontból Petőfi Sándor és Arany János szókészlete szinte azonos, igaz, amíg Petőfinél a teljes életmű, Arany esetében csak a költői életmű lett szótározva. De ennél fontosabb, hogy egy író-költő egy szót hányféle jelentésben (árnyalatban) használ. Ebben Arany János mindenkit felülmúl. Szótározott szavainak száma: 22.423, ám a teljes szókészletét 30—60 ezer szóra becsülhetjük. (Balázs Géza)

* Arany balladáiban a pszichotikus-neurotikus jelenségek gazdag tárháza figyelhető meg: mentális zavar, megszállottság, trauma... (Bartha Krisztina)

* Arany nem kérdőjelezi meg a nagy eszméket, de filozofikus iróniája átvezet a 20. századba; óv az egyoldalúságtól. (Balogh Andrea)

* Mi lehet az oka annak, hogy Arany ennyire, a magyar irodalomban szinte egyedülálló módon kedvelte a ballada műfaját? S vajon mi az oka annak, hogy Arany balladáinak szereplői többnyire nők?

* Ez nem Arany János szülőháza, mert az már nincs meg. Figyeljék meg, milyen érdekes, itt, négy utca határolta körzetben született Arany, Sinka István és Zilahy Lajos. (Danielisz Endre, 92 éves nagyszalontai helytörténész)

Báránd–Balmazújváros–Bihartorda—Bakonszeg

* Szidjuk a Facebookot, de akkor nem lenne ez a kemence: ha kiírtam, hogy hiányzik 200 téglá, rögtön hozták. (Balassa Iván-falumúzeum)

* Bárándi tarsolylemez.

* A most 100 éve született Balassa Iván néprajztudós menedzselte a néprajztudományt, de a kor

mennyire menedzselte a néprajztudóst? (BG emlékezése Balassa Iván sírjánál)

* „Templomnyi életű házban” lakott Szűcs Sándor Biharnagybajomban; a lecsapoláskor „vérét vették a földnek”.

* Egy néprajzosnak a bicikli is túl gyors. (Szűcs Sándor mondása)

* Két évet élt a Sárréti vagy bihartordai népfőiskola (1947–1948).

* Közmunkával előállított termékek: háztészta, „önkormányzati tojás”. Az önkormányzati tojás 20 forint, a termelői 30. Ez részben jó, mert van munka és olcsóbb termék; részben nem, mert „megöli a magánvállalkozásokat”, melyek ennyire olcsó terméket nem tudnak előállítani. Ha az önkormányzati tojáshoz hozzászámítjuk az állami támogatásokat, az ára 90 forint lenne...

* A földből meg lehet élni, de meggazdagodni nem.

* Szilvórium Bajomból – megóv minden bajodtól.

* A kőlabas kapu: biharnagybajomi különlegesség.

* Bakonszeg: Bessenyei György, „a bihari remete”. Érdekesség: Bessenyei György szinte pontosan egy századdal korábban született és halt meg, mint Mikszáth Kálmán. Bessenyei: 1746 vagy 1747—1811, Mikszáth: 1847—1910. (Baranyai Katalin)

* A paraszti világban mindig minden jó volt még valamire: másodlagos felhasználás. Pl. autógumi, román bocskor, visszapillantó tükör, járólap a temetőben... (Benedek Csaba)

* Ha szolnoki – ne szólj neki.

Gátszakadás – 2017. 11. 06.

A Biblia nem azonnal, hanem fokozatosan szólalt meg magyarul. Már a legelső magyar nyelvemlékekben megfigyelhetők bibliai hatások, majd az előreformációnak is nevezett huszitizmus áramában megszületik az ún. Huszita biblia (három kódex összefoglaló neve), melyben ószövetségi szövegek találhatóak.

A reformáció áramában születik a magyar irodalmi és népnyelvet máig formáló Károlyi-biblia. A magyar nép “második bibliája” az énekeskönyv. A Biblia azonban más nyelvekre is hatott. Például a többi finnugor nyelvre. A kisebb finnugor nyelveken leginkább csak a 20. században jelentek meg kisebb részletek a Bibliából. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának Gátszakadás címmel megrendezett konferenciáján a magyar bibliafordításokon túl a finn, észt, lapp, mordvin, mari, komi, udmurt, manysi és hanti bibliafordításokat tekintették át a kutatók.

18. Kárpát-medencei Kossuth-szónokverseny – 2017. 11. 10—11.

2017. november 10—11-én került sor a 18. Kossuth-szónokversenyre az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán.

Az eseményen 23 versenyző vett részt, közülük 12-en határon túlról (Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és Délvidékről) érkeztek. A versenyhez – hagyományosan – retorikai konferencia is kapcsolódott Az európai és a magyarországi retorika a reformáció idején (és azután) címmel.

A jelenlévőket dr. Steklács János egyetemi tanár, az ELTE TÓK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszékének vezetője köszöntötte. Majd a verseny szervezője, Pölcz Ádám szolt néhány szót, és megköszönte Adamikné dr. Jászó Annának, a verseny megálmodójának, hogy 18 éve folyamatosan és önzetlenül segíti a verseny megszervezését és lebonyolítását.

Ezt követően került sor a konferencia-előadásokra. Adamik Tamás, az ELTE BTK professor

emeritusa Pécseli Király Imre Bevezetés a retorikába című művéről tartott előadást, különös tekintettel a műben megjelenő egyházatyákra. Az előadás végére a jelenlévők megtudták, Pécseli milyen gazdagon használta az egyházatyák gondolatait, és hogyan építette be őket a retorikájába. (Pécseli retorikájának jelentőségét az adja, hogy hosszú ideig használták retorikatankönyvként. A könyv eredetileg latinul jelent meg, a magyar fordítás 2017-ben készült el.)

A második előadó Constantinovitsné dr. Vladár Zsuzsa, az ELTE BTK egyetemi docense volt. Előadásában egy későbbi szerző, Sajnovics János jelentős művét, a Demonstratiót vizsgálta meg retorikai szempontból: közelebbről azt, hogy Sajnovics milyen retorikai eszközökkel bizonyítja művében a magyar és a lapp nyelv rokonságát.

A délelőtt harmadik előadója dr. Hoványi Márton, az ELTE TÓK adjunktusa volt, aki a hermeneutika és a retorika reformáció kori kapcsolatáról és egymásra hatásáról értekezett.

A konferenciát követően került sor a szónokverseny kötelező beszédeinek elmondására. A versenyzőket idén is rangos zsűri bírálta. A zsűri elnöke dr. Kiss Róbert Richard Prima Primiissima-díjas újságíró volt, a zsűri tagjai: dr. Bóna Judit egyetemi docens (ELTE BTK), korábbi versenyző; Dudás Róbert Gyula korábbi versenyző; Gavlik István, a Kossuth Szövetség örökös tiszteletbeli elnöke; dr. Koltói Ádám főiskolai docens; Nagy Fruzsina, a Szónok születik retorikaiskola trénera, óraadó (SZTE).

A kötelező beszédre a résztvevők előre felkészülhettek, az előadott szöveg időtartama pedig nem haladhatta meg a hat percet. A versenyzők a felhívás szerint teljesítették a feladatot. A kötelező beszéd témája Arisztotelésznek a Rhetorica ad Alexandrium című munkájából kiemelt gondolata volt: „Az ékesszólás a bölcsességgel együtt az emberi élet kormányzója.”

A verseny második napján került sor a rögtönzésekre. A versenyzők két csoportban készülhettek föl a legfeljebb háromperces beszédek megtartására. A csoportok két témát kaptak, amelyekből az egyiket kellett a versenyzőknek kiválasztaniuk:

A csoport: 1. Ecce homo! – Milyen üzenetet küldene egy másik lakott bolygóra az emberről?; 2. Mikor házasodjunk?

B csoport: 1. Mire nem tanítana meg egy „emberképes” robotot?; 2. A suszter maradjon a kaptafánál?

A verseny végén a zsűri három helyezést és hat különdíjat osztott ki; szavazott továbbá a közönség az általa legjobbnak tartott szónokra, valamint számos értékes felajánlás, különdíj érkezett a rendezvény támogatóitól. A zsűri elnöke az eredményhirdetéskor személyre szólóan értékelte minden versenyző teljesítményét.

A verseny jutalmazottjai a következő résztvevők lettek (zárójelben a felkészítő/kísérő tanár neve szerepel):

A helyezettek:

- I. hely: Hajas Tamás Boldizsár, Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc (dr. Sztás Benedek)
- II. hely: Kardos Kincső Ida, Benedek Elek Pedagógiai Líceum, Székelyudvarhely (Mónus Dóra)
- III. hely: András Előd, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Csíkszeredai Kar (dr. Hubbes László-Attila)

A zsűri különdíjasai:

a legjobb kötelező beszédet elmondó szónok: Nguyen Milán, Budapesti Corvinus Egyetem (dr. Balázs Géza)

a legjobb rögtönző: Gulyás Márk, Ungvári Nemzeti Egyetem (Seres Kristóf)

a pontszámaik alapján különdíjasok:

Baliga Béla, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Bordás Ráhel, Károli Gáspár Református Egyetem (dr. Tóth Etelka)
Szénási Edvin, Kaposvári Egyetem (dr. Laczkó Mária)
Szökrön Ágnes, Károli Gáspár Református Egyetem (dr. Sólyom Réka)

Az egyéb díjak nyertesei:

a közönségdíjas:

Hajas Tamás Boldizsár, Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc (dr. Szitás Benedek)

a Tinta Könyvkiadó különdíja a leggazdagabb szókincsű versenyzőnek:

Szabó Eszter, Pannon Egyetem (dr. Vigh-Szabó Melinda)

a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda különdíja a legszebben beszélő versenyzőnek:

Czáka Orsolya, Babes-Bolyai Tudományegyetem (dr. Szántó Báborka)

Gavlik István, a Kossuth Szövetség örökös tiszteletbeli elnökének különdíja a legmeggyőzőbb szónoknak:

Czáka Orsolya, Babes-Bolyai Tudományegyetem (dr. Szántó Báborka)

Dudás Róbert Gyula különdíja a leghumorosabb szónoknak:

Poprádi Norbert, Károli Gáspár Református Egyetem (dr. Tóth Etelka)

a Kossuth Szövetség különdíja Szénási Istvánné elnök asszony felajánlásából:

Szökrön Ágnes, Károli Gáspár Református Egyetem (dr. Sólyom Réka)

a Szónok születik retorikaiskola különdíja:

Bordás Ráhel, Károli Gáspár Református Egyetem (dr. Tóth Etelka)

a Bárczi Géza Kiejtési Alapítvány díjazottjai a zárt é hangot ejtőknek:

András Előd, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Csíkszeredai Kar (dr. Hubbes László-Attila)

Baliga Béla, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Kardos Kincső Ida, Benedek Elek Pedagógiai Líceum, Székelyudvarhely (Mónus Dóra)

Gandis Csongor, Újvidéki Egyetem (Beke Ottó)

A szervezők ezúton is köszönik az Anyanyelvápolók Szövetsége, valamint a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága anyagi támogatását. Az értékes könyvjutalmak felajánlásáért pedig a következő magánszemélyeket és kiadókat illeti a köszönet:

Adamikné dr. Jászó Anna, Akadémiai Kiadó, dr. Dörömbözi János, Globoport Média Holding Kft., Holnap Kiadó, Kalligram Kiadó, Kossuth Kiadó, Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda, Magyar Nyelvőr Alapítvány.

Köszönet illeti továbbá az ELTE TÓK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszékének munkaközösségét, valamint a Kar hallgatóit, akik önzetlen segítségükkel hozzájárultak a verseny és a konferencia sikeréhez.

Társaság honlapjának üzemeltetése

A társaság honlapjának folyamatos karbantartása folyik. A honlap szerkesztője Dr. Balázs Géza volt. A web site-on a társasággal kapcsolatos anyagokon kívül egyéb, érdeklődésre számot tartó hírek jelennek meg.

Részvétel hasonló tevékenységű szervezetek programjain.

2017. április 25—26.. Az 51. magyar nyelv hete megnyitója. Partiumi Keresztény Egyetem
2017. június 21—25. IV. nyelvésztaóbor, Sátoraljaújhely—Széphalom, Inter Nonprofit Kft.
2017. szeptember 29. – október 1. Az idő szemiotikája. 15. Semiotica Agriensis konferencia, Magyar Szemiotikai Társaság, Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Társzervezetekkel közös programok

Kapcsolattartás és együttműködés a Kárpát-medencében és ezen kívül működő magyar kulturális szervezetekkel:

Magyar Írószövetség, Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete, Debreceni Egyetem Bölcsészka, Szegedi Egyetem Bölcsészka, Tokaji Írótaóbor Alapítvány, Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE), Romániai Írók Szövetsége magyar tagozata, Bihar Megyei Civil Szervezetek Szövetsége, Korunk Baráti Társaság, Magyarok Székelyföldi Társasága, Diaszpóra Alapítvány, Sapientia Varadiensis Alapítvány, Varadium Alapítvány, CSEMADOK, Szlovákiai Magyar Írók Egyesülete, Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége, Zentai Magyar Művelődési Intézet, Újvidéki Tudományegyetem Magyar Tanszéke, Vajdasági Magyar Kulturális Egyesület, Lendvai Magyar Kulturális Intézet, Maribori Egyetem Magyar Tanszéke, Őrvidéki Magyar Intézet, Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége, Ungarisches Medien und Informationszentrum, SMOSZ (Svédországi magyarok Országos Szövetsége), Magyar Baráti Közösség (Egyesült Államok) és még számos egyesület.

A fenti szervezetekkel állandó munkakapcsolatban vagyunk, képviselőiket rendszeresen fogadjuk tanácskozásainkon, összejöveteleinken, és amennyiben anyagi lehetőségeink engedik, maghívásaikra részt veszünk programjaikon. A kapcsolattartásnak ez a rendszere mozgalmunk egyik igen fontos feladatát és tevékenységét jelenti.

Az együttműködés keretében számos határontúli pályázat lebonyolítói vagyunk:

Intermix Kft.	875.000.- (3 pályázat)
Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége	1.650.000.- (3 pályázat)
Magyar értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK)	300.000.- (1 pályázat)
Start Tanácsadó iroda	500.000.- (1 pályázat)

5. Megfelelés a közhasznúsági besorolásnak

A társaság a 2017. év vonatkozásában megfelel a közhasznúsági besorolásnak, mivel

- az évi bevétele meghaladta az egymillió forintot
- megfelelő társadalmi támogatottság mutatható ki a tevékenységét illetően.

A társaság tevékenységében tartósan a következő személyek végeztek feladatot:

- Pomogáts Béla, Dr. Balázs Géza, Péntek János, Bodó Barna, Cservenka Judit, Dupka György, Máté László, Sárközy Péter, Tar Károly, Moritz László, Zubánics László, Mézes Rudolf, Görföl Jenő, Szeberényi Ferenc, Pölcz Ádám

6. Jelen közhasznúsági beszámoló a társaság 2018. ...-én tartott közgyűlésén elfogadásra került.

.....
elnök